

vélekedés Finnországban, hogy a PhD-fokozatot minél hamarabb, a tudományos karrier kezdetén érdemes megszerezni, s ez azután mint egy gépkocsivezetői jogosítvány funkcionálna; ellentétben azzal a korábbi gyakorlattal, amely a PhD cím megszerzését a szakmai karrier végén, már a nyugdíj előhírnökének tekintette. Fiatal korban persze nehéz összeegyeztetni a szakmai előmenetelt és a családalapítást. Kislányom a PhD-cím megszerzése után született; egy darabig otthon maradtam vele, édesanyám is sokat segített, ám anyagi okokból hamarosan dolgozni kezdtem rész-munkaidőben az Oulu-i Egyetemen.

– *Ön szerint hogyan lehetséges, hogy az ötmillió lakosú Finnországot körülbelül negyven ember képviseli ezen a tanácskozáson? Magyarországról sokkal kevesebben vannak itt.*

– Az én első EARLI-konferenciám a Nijmegen-i volt két évvel ezelőtt. Úgy emlékszem, hogy akkor Finnországból is összesen körülbelül nyolc ember volt jelen. Azóta az oktatási rendszer és az egyetemek hangsúlyozzák a fiatalok doktorálás fontosságát, sokkal több empirikus vizsgálatra nyílt lehetőség. Az egyetemek sokkal több külföldi utat tudnak támogatni, s ez talán a legfontosabb ok. Ez viszont mélyreható változásokat fog elindítani a tudományos kutatásokban, publikációs szokásokban. Eddig elég volt, ha az ember finn

folyóiratokban finn nyelven publikált, az egyetemi újságban cikkeket és kutatási riportokat közölt, és a tudományos eredmények körbejártak a finn kutatók között. Most viszont egy nagyobb kutatói közösség épül ki, és ez így van rendjén. Hiszen azok az emberek, akik ugyanazt a témát kutatják, mint te, nem biztos, hogy ugyanabból az országból vannak. A nagyobb kutatói közösség kialakulása szükségessé teszi egy közös nyelv használatát, s ez Európában az angol lehet. De természetesen vigyáznunk kell, hogy ne felejtsük el a saját nyelvünket, s az angolban jelentkező tudományos kifejezéseket megfelelően átültes-sük az anyanyelvünkre. A gyakorló tanárok számára tartott szemináriumok, tanácskozások, továbbképzések természetesen anyanyelven folynak. Érdekes, hogy – bár le tudom fordítani az angol szöveget finnre és a finnt angolra – másféle gondolkodásmódot igényel a más nyelven megfogalmazott szöveg.

– *Milyen lehetőségeket lát a fiatal kutatók együttműködésére?*

– A Research Students' Day egy remek új kezdeményezés, a fiatal kutatók itt sok olyan embert megismerhetnek, akikkel hasznos ötleteket tudunk cserélni, még ha nem is pontosan ugyanaz a kutatási területünk. Az e-mail a kapcsolattartás korszerű eszköze lehet.

Csikos Csaba–Józsa Krisztián

Az EARLI folyóirata: Learning and Instruction

Jelentős tudományos társaságként az EARLI is megjelenteti saját folyóiratát: 1991 óta angol nyelven, évente négy számmal (1998-tól majd évi hat számmal) jelentkezik a Learning and Instruction (Tanulás és Oktatás). Az önálló publikációs fórum elindítása előtt, az EARLI megalakulása után hamarosan formálódó szerkesztői gárda kezdetben az International Journal of Educational Research egy-egy tematikus számát állította össze.

A folyóirat főszerkesztőjét a társaság jelöli ki meghatározott időre (a mindenkor főszerkesztő ugyanakkor tagja az EARLI vezetőségének), társszer-

kesztőit és nemzetközi szerkesztői tanácsadó testületét úgyszintén. Mindemellát azonban a folyóirat működése teljesen független a szervezettől, hiszen saját szabály-

zata és a nemzetközi tudományos folyóiratok körében kialakult normák alapján vezeti ügyeit. Az alapító főszerkesztő *Eric de Corte* (Löveni Egyetem), majd őt *Roger Säljö* (Göteborgi Egyetem) követte, aki ma is betölti ezt a tiszteletet. Munkájában *Monique Boekaerts* (Leiden University), *Andreas Demetriou* (University of Cyprus), *Neil Mercer* (The Open University, Nagy-Britannia) és *Hans Spada* (University of Freiburg) segítik őt társszerkesztőként.

A Learning and Instruction egy „küldetés-nyilatkozatban” (Aims and Scope) foglalja össze a maga elé tűzött fő céljait. E szerint arra törekszik, hogy nemzetközi fórumot biztosítson a magas színvonalú, tanulással, fejlődéssel és oktatással kapcsolatos kutatások számára. Ennek megfelelően multidiszciplináris jellegű, helyet ad a pedagógia, a pszichológia és ezek határtudományainak területeit vizsgáló tanulmányoknak.

Több ismert tudományos adatbázis tartja számon az itt megjelent cikkeket, például a PsycINFO, a Current Contents (Social and Behavioral Sciences), vagy a különösen jelentős, az amerikai Institute of Scientific Information (ISI) által kiadott Social Science Citation Index (SSCI). Ez utóbbi fontossága abban áll, hogy egy folyóirat rangját és színvonalát jelzi, ha az ISI figyeli, elemzi, és az SSCI-be felveszi az ott megjelent cikkeket, mert az indexben nyomon követik azt, hogy az egyes felvett tanulmányokra hány későbbi cikk hivatkozik, így ezek jelentősége és hatása megfoghatóvá válik.

A Learning and Instructionhoz publikálásra beküldött tanulmányok esetében a kiválasztás fő szempontjai a cikk témájának jelentősége a tanulás-tanítás kérdéskörének szempontjából, illetve a tárgyalt probléma feldolgozásának és a cikk megírásának a színvonala. Az elméleti irányzatok, kutatómódszertani megközelítések, a vizsgált alanyok és tanulási környezetek tekintetében a szerkesztőbizottság sokszínűsége törekszik, de érezhető a kvantitatív módszerek túlsúlya.

A folyóirat peer reviewed rendszerben működik, azaz a beküldött írásokat három

bíró értékeli, minősíti, és tesz javaslatot azok elfogadására, módosítására vagy elutasítására. Ha a szerző kívánja, az elbírálás során ugyancsak megőrizheti anonimitását. Ritkán fordul elő, hogy egy tanulmányt azonnal, módosítás nélkül elfogadjanak. A kéziratok gyakran két-három bírálati körben nyerik el végső formájukat, amikor a bírálók már semmilyen bizonytalan állítást nem találnak bennük. A bírálók közül egyet vagy kettőt a nemzetközi tanácsadók közül kér fel a szerkesztőség. A folyóirat minden év végén közli a bírálók névsorát, amely elismert, nemzetközi tekintélynek örvendő szakemberekből áll, akik tulajdonképpen hitelesítik a Learning and Instructiont, garantálják szakmai színvonalát. A nemzetközi tudományos folyóiratok esetében bevett gyakorlat szerint szigorú formai követelményeknek kell eleget tennie minden beküldött tanulmányoknak. Ezeket az APA [American Psychological Association] világszerte elfogadott stíluslapjára épülő elvárásokat a szerkesztők minden számban összefoglalják a leendő szerzők számára.

Noha a Learning and Instruction szívesen fogad elméleti tanulmányokat, kritikai, integratív elméleti és módszertani cikkeket, szintetizáló szakirodalmi áttekintéseket, a fő hangsúlyt az empirikus tanulmányokra helyezi. Az 1996-os és 1997-es évfolyamok eddig megjelent számaiban 37 cikk található, s ebből 26 ad számot empirikus vizsgálat (16) vagy kísérlet (10) eredményeiről. A gyakran jelentkező témák között találjuk például a gondolkodási képesség modellezését és fejlesztését (ezen belül a problémamegoldás emelkedik ki), a tanulási-tanítási célú együttműködést és társas környezetet (ezzel a témával különszám foglalkozott), valamint a fenomenográfiai megközelítést (a tanulási-tanítási folyamatnak a résztvevők észlelése, értelmezése szempontjából történő vizsgálatát). A négy tisztán elméleti cikk is az empirikus kutatásokra építő elméletalkotás lehetőségeit és problémáit elemzi. Ilyen például az EARLI előző elnöke, *Stella Vosniadou* (*A tanulás és tanítás kutatásának új eredményeire építő továbbfej-*

lesztett kognitív pszichológia felé?, 1996. 2. szám), valamint a következő, megválasztott elnök, *Monique Boekaerts (Önszabályozó tanulás: Egy új, kutatók, oktatáspolitikusok, oktatók, tanárok és diákok által elfogadott fogalom*, 1997. 2. szám) által írott tanulmány.

A Learning and Instruction az EARLI folyóiratoként elsősorban (ám nem kizárólagosan) európai kutatók munkáira számít. Az áttekintett két esztendőben megjelent hét számban publikáló szerzőknek csak kétharmada európai; a kontinensünkön kívüli kutatók között feltűnő az ausztrálok erős jelenléte. Az európai szerzők azonban valamennyien nyugatiak, és a korábbi évekre is érvényes a kelet-közép-európai országok alulreprezentáltsága.

Az a követelmény, hogy a tanulmányokat angol nyelven kell benyújtani, minden

bizonytal hozzájárul régióink kutatóinak távolmaradásához, de ezzel a nehézséggel a nem angol anyanyelvű európai és más földrészeken dolgozók is küzdenek. Ezért az EARLI a Learning and Instruction szerkesztőinek részvételével egy olyan kísérletet indított el, amely segítségképpen egy virtuális kutatóközösség létrehozását célozta meg. a *Rupert Vegerif* szervezte és koordinálta Academic Writing Online [Tudományos célú írás a Világhálón] az elektronikus világhálózat kínálta lehetőségek kiaknázásával folyó háromnapos kurzus volt 1996 őszén. Itt a résztvevők a szakértőktől gyakorlati útmutatókat kaptak, és a Learning and Instruction elvárásait kielégítő saját tanulmányuk írása mellett a többiek munkáinak kommentálásával egymást is segítették.

Molnár Edit Katalin

Krónika a hetedik EARLI konferenciáról

*Lieven Verschaffel (Katholieke Universiteit, Leuven)
összeállítása*

1997. augusztus 26. és 30. között zajlott le Athénban a kétévente megrendezésre kerülő hetedik 'European Conference for Research on Learning and Instruction'. A konferencia levezető elnöke Stella Vosniadiou, aki még akkor az European Association for Research on Learning and Instruction – EARLI (A Tanulás és Tanítás Kutatásának Európai Társasága) elnöke is volt, ám a konferencia végén ebben a minőségében átadta helyét Neville Bennettnek, aki két évre kapott megbízatást. Az EARLI hetedik konferenciájának, amelynek központi témája a 'Designing learning environments in and out of schools' (Az iskolai és iskolán kívüli tanulási környezet tervezése), mintegy 800 résztvevője volt. A legtöbb résztvevő szervezőként, levezető elnökként, előadóként és/vagy felszólalóként is aktívan közreműködött a mintegy 137 (meghívásos) szimpóziumon, előadáson és poszterbemutatón, amely az ötnapos konferencia folyamán lezajlott.

A *Pedagogische Studiën** (Pedagógiai Tanulmányok) a hagyományoknak megfelelően beszámol erről a fontos nemzetközi konferenciáról. Mint máskor, most is több hollandiai és belgiumi

résztvevőt felkértünk, hogy (esetleg egy kollégával együtt) számoljanak be a konferenciáról, és írják meg a véleményüket a legfontosabb irányvonalakról, és a konferencia hozzájárulásáról ahhoz a kutatási

* A - Fokoztatás (innen vettük át a látványt) - e Kécs Anikó /IATE- Angol Tanszék) fordításában közli